СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LIX. Ч. 190. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 16-го СЕРПНЯ 1951. — No. 190. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, AUGUST 16, 1951. VOL. LIX.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном — Тел. „Свободи": BErgen 4-0807, 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

РОЗ'ЄДНАННЯ В ГОЛОВНИХ РОБІТНИЧИХ ОРГАНІЗАЦІЯХ

Вашингтон, 14. серпня. — Виконна рада Американської Федерації Праці уповажнила свого предсідника Вилєма Гріна поробити старання до розв'язання Об'єднаного Комітету Робітничої Політики, тобто спілки, яку А. П. Ф. заключила з Конгресом Індустріяльних Організацій у грудні минулого року в справі тісної співпраці для допомоги при оборонній мобілізації. Новий курс започатковано минулого тижня на зібранні А. Ф. П. в Монтреалі. Тоді переважна більшість Ради з 11 членів, заявилася за розв'язанням, два було проти, а два були відсутні на нарадах. Резолюція, ухвалена в Монтралі, — це рекомендація для організації, отже вона піде на одобрення конвенції А. Ф. П. 17 вересня в Сан Франсіско. Тому, що резолюцію схвалила більшість ради, нема сумніву, що вона буде прийнята на конвенції. Один з мотивів, піднесених в Монтреалі за розв'язанням порозуміння, був той, що Конгрес Індустріяльних Організацій багато скористав з цієї спілки, а А. Ф. П. з неї користи не має. Ухвала екзекутивної ради А. Ф. П. ударемнила надії приятелів робітничої справи, що між обома головними робітничими організаціями прийде до повної злуки. Тепер ця справа відсунена на неозначений час, а безпосереднім вислідом роз'єднання буде шкода для виконання плянів оборонної мобілізації, яку переводить федеральний уряд.

ПОЛОНЕНІ И КУРИЛІ — ЗАХІДНІ АРГУМЕНТИ ПРОТИ СОВЄТІВ В СПРАВІ ЯПОНІЇ

Токіо. — В місцевих аліянтських колах здогадуються, що Совєти, прийнявши американське запрошення і несподівано заповівши свою участь в конференції в справі мирового договору, яка має відбутися в першій половині вересня в Санс Франсиско, можуть видвигнути свій власний проєкт такого договору та деякі некорисні для Японії поправки. Проте, західні аліянти мають теж свої аргументи проти Совєтів. Ідеться насамперед про 340,000 полонених японців ще з другої світової війни, з яких досі Москва ще не „розрахувалася", хоча від закінчення війни вже пройшло шість років. Аліянти можуть вимагати від Совєтів вияснень цієї справи, яка напевно не йде по лінії совєтської пропаганди. Другий західний аргумент — це справа японської території на півдні Курильських островів. З японського боку підкреслюється, що навіть російські царі не мали до цих територій жадних претенсій, а ле їх виторгував Сталін від Рузвелта в Ялті. Японці, хоча і стурбовані, що участь Совєтів в конференції може припізнити договір в некорисно на нього вплинути, проте їм цікаво довідатись, які претенсії може мати до Японії, зокрема відносно воєнних відшкодувань, той сам Кремль, що за ввесь час війни був союзником японських мілітаристів і тільки тоді кинувся на них тоді, як вони вже під американськими ударами лежали на землі.

ПАЛАТА ЗА НЕГАЙНЕ ЗІРВАННЯ ТОРГОВЕЛЬНИХ ЗВ'ЯЗКІВ З ЧЕХІЄЮ

Вашингтон. — Майже одноголосно (бо тільки один голос був проти), Палата Репрезентантів ухвалила 231 голосами резолюцію порвати всі торговельні зв'язки з Чехословаччиною, доки не буде звільнений з тюрми американський кореспондент „Ассошіейтед Прес" Вилєм Овтис. Його арештувала чеська комуністична влада 23 квітня, а 4. липня його засудили на десятирічну тюрму, закинувши йому шпигунство в користь ЗДА. У резолюції Палати сказано, що суд над Овтисом був тільки вдаваний і тому резолюція закликає уряд поробити всі старання за звільнення його з тюрми. Редакція резолюції змінена підчас дискусії в Палаті. Початково в ній було домагання пірвати дипломатичні зв'язки з Чехією, якщо — впродовж трьох місяців — Овтис не буде звільнений з тюрми.

НОВА ГІСТЕРІЯ „ПРАВДИ" ПРОТИ „БУРЖУАЗНОГО НАЦІОНАЛІЗМУ"

Ассошіейтед Пресс повідомляє з Москви: „Сьогодні „Правда" знову виступила проти того, що їй здається „буржуазним н а ціоналізмом" в совєтській літературі. В останньому це належало до частих тем, зокрема відносно України. Партійна газета домагається більше критицизму від деяких „братніх літератур". Вона прикликає до відповідальности партійні газети в кількох республіках за те, що вони надрукували в останньому рецензії, високо оцінюючи „націоналістичні" вірші українського поета В. В. Сосюри. Правда заявляє, що дальші „ухили" відкрито в літературах в Казахстанській, Азербайджанській, Вірменській і Естонській республіках — закінчує своє повідомлення АП.

"НЕБЕЗПЕКА ВІЙНИ БІЛЬША — НІЖ КОЛИНЕБУДЬ"

Шікаґо, 14. серпня. — Комуністичні слова стоять у суперечності до їхніх діл, — сказав директор Бюра Оборонної Мобілізації — Чарлс Е. Вилсон у промові до Краєвого Інституту Торгівлі й Промислу в технологічнім інституті в Іванстон. Він твердив, що небезпека війни „тепер більша ніж колинебудь" і тому розбудова американської оборонної сили це єдина надія на усунення небезпеки, яка інакше мусіла б стати неминучою. Могутність Заходу, твердив Вилсон, можна пізнати в Кореї, де серед збройних сил Об'єднаних Націй виказала свою справність наша Восьма Армія.

Суперечність між комуністичними словами й ділами можна найкраще пізнати в переговорах в Каесонґ. Не зважаючи на нищівну поразку, комуністи все ще намагаються говорити бадьоро й удавати, що вони сильні. Так само пробують комуністи робити натиск в інших частинах світу, як от у Індо-Китаї, або у східним Берліні, де Кремль навчає молодь ненависти до Злучених Держав, проповідуючи водночас потребу мирного пакту між п'ятьома потугами.

АМЕРИКА ПРОТИ ОБМЕЖЕННЯ СВОБОДИ ПРЕСИ МІЖНАРОДНИМ ДОГОВОРОМ

Женева, Швайцарія. — Американський представник в Економічній і Соціяльній Раді Об'єднаних Націй, Волтер Кочніґ, засудив і відкинув на вчорашньому засіданні проєкт міжнародного договору про свободу преси, вважаючи його договором для обмеження свободи преси. „Ми прийшли до висновку — говорив він — що теперішні ненормальні часи, в яких відзеркалюються глибоко вкорінене поплутання ідей і принципів, не є відповідні для намагань в такому ділі". Договір, нібито для запевнення свободи преси, на ділі передбачує цілий ряд обмежень і навіть покарань за проголошування вісток, що „могли б зранити почування" інших національних, релігійних або расових груп, що „могли б підривати приязні стосунки між народами і державами" і т. п. Америка побоюється, що такі постанови можуть бути всіляко надуживані урядами, або партіями при владі і це не тільки не забезпечить свободи преси, але навпаки, поважно обмежить її. Кочніґ заявив, що Злучені Держави відкидають проєкт того договору не так для себе, бо свобода преси в Америці ґарантована конституцією, але для інших країн і народів, що могли б впасти жертвою накиненої обставинами свободи, яка на ділі є обмеженням свободи.

СОВЄТСЬКА ІНДУСТРІЯ ПОВНОЮ ПАРОЮ ПРАЦЮЄ ДЛЯ ВІЙНИ

Берлін, Німеччина. — Група колишніх німецьких вояків, які по сімох роках щойно тепер вернулися зі совєтського полону, запевняє, що совєтська індустрія повною парою працює для війни та що Совєтський Союз до неї приготований сьогодні так само, як німці були приготовані в 1939 році. Совєтські фабрики безперервно день і ніч виробляють нові танки, гармати, літаки та іншу зброю, що її ночами перевозиться безконечними транспортами у невідомі місця. Колишні полонені заявляють, що загал підсовєтського населення „смертельно" боїться війни, бо більшість сумнівається чи Совєти справді мають атомову бомбу, але всі знають, що її має Америка.

МАСОВІ ВТЕЧІ КОМСОМОЛЬЦІВ З ФЕСТИВАЛЮ НА ЗАХІД

Берлін. — Вже понад дві тисячі учасників комуністичного „свята світової молоді за мир" в совєтському секторі Берліна скористало з нагоди втекло в західні сектори, прохаючи для себе політичного азилю. Головну масу втікачів становлять німці, але є теж „гості" з Польщі, Чехословаччини і Болгарії. Як зважити, що чужі делеґації на те комсомольське „свято" були дбайливо дібрані та вислані тільки тоді, як їхня комуністична благонадійність була сто-відсотково провірена і потверджена, то можна собі уявити, що зробили б ті, які залишились дома. Деякий частині втікачів вже признано право на побут, але інших намовляється до повороту, бо вони не можуть документально доказати, що вони втекли для рятунку свого життя, як цього вимагає західно-німецький закон для признання азилю.

ПЕРЕГОВОРИ В КАЕСОНҐ ВСЕ ЩЕ НА „МЕРТВІЙ ТОЧЦІ"

Ген. Ріджвей виявляє можливість компромісу, але відкидає „апізерство"

Токіо. — 15 серпня. Вчорашня, вже 24-та з черги конференція між аліянтськими і комуністичними в і йськовими представниками в Каесонґ в нічому не потрапила перелюмити „мертвої точки" суперечностей щодо демаркаційної лінії, на якій мало б наступити перемир'я. Сьогодні вранці почалася чергова, 25-та конференція, без будь-яких конкретних виглядів на успіх, хоча з обох боків виявляються деякі можливості компромісу. Комуністи обстоюють своє домагання встановити демаркаційну лінію на 38-мій паралелі, тоді коли аліянти беруть за базу теперішню лінію фронту, мотивуючи своє домагання оборонними потребами та вважаючи його одною з ґарантій, що перемир'я не буде використане червоними для підготовки нової аґресії. Ці думки з'ясував на вчорашніх нарадах голова аліянтської делеґації адм. Джой, заявляючи, що перемир'я матиме для червоних великі користі вже з того, що буде припинена війна аліянтської авіяції і фльоти далеко у ворожому запіллі, що дасть комуністам більшу свободу рухів, проти чого аліянти мусять шукати відповідного забезпечення в догідних стратегічних позиціях. В тому самому часі відбулася в аліянтській головній кватирі в Токіо пресова конференція, на якій ген. Метью Ріджвей, аліянтський головний командант на Далекому Сході, виявив аліянтську „рішучість, терпеливість і поміркованість" в переговорах з червоними, але застеріґся проти будь-якого „апізерства" та перемир'я за всяку ціну. Ген. Ріджвей твердив, що аліянти продовжуватимуть свої розмови з червоними так довго, доки існує будь-яка надія на успіх, даючи при цьому до зрозуміння, що теперішні домагання аліянтів могли б бути відповідно „достосовані", але вони в жадному разі не будуть змінені. В самій Кореї слово забрав теж командант Восьмої Армії, ген. Джеймс Фліт, запевняючи коротко, що аліянтські війська відбили б тепер кожний новий напад червоних, якщо б ті на такий поважилися.

ІНТЕНСИВНА АКЦІЯ АЛІЯНТСЬКОЇ АВІЯЦІЇ В КОРЕЇ

Токіо. — Користаючи з проясненої погоди, сильні з'єднання аліянтських легких і важких бомбардувальників з корейських, японських та інших далеко-східніх баз впродовж цілого вчорашнього дня безупину бомбардували скупчення ворожих військ, ворожі шляхи постачання та інші воєнні цілі на цілому просторі Північної Кореї. В часі тої акції в повітрю не показався ані один ворожий літак, хоча аліянтські мисливські турбо-літаки безнастанно патрулювали простір здовж ріки Ялу. Тільки один аліянтський літак був збитий ворожою зенітною артилерією в околиці комуно-корейської столиці Пйонґянґ. Теж сухопутні аліянтські війська поправили вчора свої позиції, відбиваючи ворожі атаки та намагання відбити від аліянтів важливі стратеґічні позиції. В районі Індже, де попередніх днів червоні мали деякі успіхи, аліянти знову здобули втрачений попередньо терен. Акцію сухопутніх військ сильно піддержувала аліянтська авіяція і артилерія. Так само здовж східного і західного побереж аліянтські воєнні кораблі держали під постійним артилерійським вогнем ворожі порти та довколишні шляхи постачання і скупчення ворожих військ. В загальному, вчорашній день на фронті, хоча в більшості приходило тільки до патрульної акції, належав до найбільш активних за останні тижні.

ПІВДЕННІ КОРЕЙЦІ ЗАПОВІДАЮТЬ БОРОТЬБУ АЖ ДО ПЕРЕМОГИ

Пусан, Корея. — Населення Південної Кореї обходило вчора свій „День Незалежности", маніфестуючи свою рішучість боротися проти большевизму аж до кінцевої перемоги над ним. Президент Сингман Рі в своєму зверненні до народу закликав: „Воля заслуговує на те, щоб її зберігати, навіть коштом нашого життя. Ми мусимо спільно захищати демократію, бо в іншому випадку ми всі впадемо жертвами комунізму. Ми втягнені у великанську ґлобальну боротьбу між комунізмом і демократією. Співіснування тих двох ідеологій неможливе. Одна або друга з них мусить зникнути. Це величезний і трагічний історичний факт, що його наша ґенерація повинна зустріти і зрозуміти". Президент Рі на закінчення висловив переконання, що з цеї історичної боротьби переможцем вийде демократія.

БРИТАНСЬКІ НАФТОВІ ПРОПОЗИЦІЇ НЕ ЗАДОВОЛЯЮТЬ ІРАН

Тегеран, Іран. — Іранська делеґація на нових англо-іранських переговорах в справі нафти прийняла вчора „холодно" нові британські пропозиції для полагодження кризи, вважаючи, що ці пропозиції не йдуть по лінії іранського націоналізаційного закону, що його Британія вже визнала. В близьких до іранського уряду колах висловлюється побоювання нової кризи, якщо Британія не „змодифікує" своїх пропозицій, головно щодо британського технічного персоналу в Абадан, який мав би залишитися на дальшій праці, але для якого Британія вимагає далекойдучого самоуправління. Після конференції між двома делеґаціями, голова англійської делеґації Ричард Стовкес відбув ще окрему півгодинну конференцію з іранським премієром Моссадехом. Вислід цих розмов схарактеризував один з іранських міністрів, заявляючи, що „наші надії на полагодження нафтового конфлікту захитані, але не розбиті".

В СВІТІ

● **Сирійські великі землевласники**, що зібрались на свій з'їзд у Гомсі (на півдорозі від Дамаска до Алепо), надіслали телеграму до уряду з протестом проти аграрної реформи і з проханням допомоги проти стихійного аграрного руху в тій багатій хліборобській місцевості.

● **Нестача газоліни привела до скорочення авіяційних рейсів на лініях** Европа-Далекий Схід. Британський високий комісар у Пакістані заявив протест пакістанському урядові проти надмірного магазинування там запасів газоліни, нестача якої викликана закриттям рафінерії в Абадані (Іран).

● **Одержали політичний азиль** 12 польських матросів, що пов'язали своїх офіцерів на мінному тральщику і висіли з нього у Швеції. Шведський уряд відхилив вимогу польського комуністичного уряду про видачу втікачів.

ПОМЕР ВИЛІЄМ РАНДОЛФ ГЕРСТ, БУДІВНИЧИЙ ГАЗЕТНОЇ ІМПЕРІЇ

Беверлі Гіллс, у Каліфорнії. 14. серпня. — Сьогодні тут помер у своїй палаті, у віці 88 років, власник газетярської імперії, полученої з різнородними іншими спорідненими підприємствами, — Вилієм Рандолф Герст. Перед смертю він був власником 18 щоденників і 9 журналів. Крім того, він був власником пресової агенції Інтернешенел Нюс Сервис, фотографічного г а з етярського підприємства — Інтернешенел Нюс Фото, малюнкового комічного видавництва Кінґ Фічурс Синдікейт і кількох подібних підприємств, які постачали матеріялу для газет по цілій країні. Герст мав у своїх підприємствах 23,000 робітників і умових працівників, яким платив річно 100 мільйонів долярів платні. Його маєток рахують на 200,000,000 долярів. — Крім видавництв Герст цікавився ще мистецтвом і пильно скуповував історичні пам'ятники. Він вславився як передовик у боротьбі за різні реформи, — ведені під гаслами американізму.

В. Р. ГЕРСТ

ТРУМАН ВЗИВАЄ ДО БУНТУ ПРОТИ НАКЛЕПНИКІВ

Вашинґтон. — Президент Труман, у найзавзятішому своєму стилі висловив обурення проти способів критики практикованих сен. Джозефом Р. МекКарті і закликав усе населення помогти йому зупинити цей жахливий прояв, схарактеризувавши його як „скритовбивство характерів" через „очорнювання, недоказаними обвинуваченнями і простими брехнями". Хоч президент не назвав сенатора по імені, та в Білому Домі не приховують того, що головне вістря промови Трумана було звернене проти сенатора. Промова була виголошена з нагоди відкриття головної кватири Американського Леґіону у Вашинґтоні і була передана через радіо по всій країні. Труман кликав усіх американців „зірватися до бунту й припинити" цю вишукування скандалів конґресменами, „які пробують нас поділити, посварити і знищити Права Людини". Він закликав Американський Леґіон, як організацію для „поширювання стовідсоткового американізму", очолити боротьбу проти „гістерії", яка, на його думку, готова завалити уряд із середини так, як збройні сили міжнародного комунізму роблять це з закордону. Гістерію піднімають так одиниці, які голосно кричать, бо вони вороги комунізму, а на ділі підкопують американські вольності так, як це роблять комуністи.

33 КАДЕТИ ПОКИДАЮТЬ ВЕСТ ПОЙНТ — АКАДЕМІЮ

Вест Пойнт. — Тридцять три осуджених за обман при іспитах кадетів покинули військову академію, як перша частина із загального числа 90. Вони покинули школу в сумному настрої, а коли виходили за браму, ще останній раз повернулися взад, щоб поглянути на сірі мури історичної будови й школи.

ШІСТЬ БІЛІОНІВ НА ВІЙСЬКОВІ БАЗИ

Вашинґтон. — Тільки п'ять голосів було проти, коли Палата Репрезентантів ухвалювала законопроєкт про видаток $5,768,720,328 на побудову військових інсталяцій. Це най більший видаток, досі ухвалений Конґресом, як за мирних так і за воєнних часів. З цієї суми департамент оборони використає 4.6 біліонів ще теперішнього скарбового року для реорганізації армії і для побубіліонів на військові бази дови військових, морських і повітряних баз як в Америці так і замором, щоб американська армія, в силі 3,50 ,000, могла бути готова до 30 червня 1952 р. Один біліон долярів має бути виданий на цілий ланцюг повітряних баз в неназваних околицях за морем, з яких багато буде в Західній Европі. На самі повітряні сили можуть витратити понад 3.5 біліони.

В АМЕРИЦІ

● **Вживання літаків при цивільній обороні** передбачають директори Цивільної Оборони стейту Ню Джерзі. Літаків мали б уживати для перевозу населення з міст нападених атомовою бомбою.

● **Президента Трумана хочуть поставити в стейті Ореґон** як кандидата при правиборах у травні. Це перший одвертий рух за перевибір Трумана.

● **Страйк суддів у республіці Ґватемаля** спричинив замкнення цивільних і карних судів. Судді домагаються вищої платні.

● **Знизили оплату за обезпечення від пожежі на** 10 відсотків, а підвищили на 100 відсотків від буревію у стейті Конетикат. Це заощадить власникам домів у стейті 2 мільйони долярів.

НЕ МАЮЧИ ДОСИТЬ АТОМОВИХ БОМБ, — ПУСКАЮТЬ ГОЛУБІВ. В рямках комсомольського „свята миру" в Берліні, на яке комуністична поліція зігнала около два мільйони людей і тепер береже їх, щоб вони до одного не вивтікали на Захід, влаштовано маскараду з масовим випуском голубів, як символів миру.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily exxcept Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75

За кожну зміну дареси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛІЗМ

Український націоналізм є рівнозначний сьогодні в західному світі з поняттям української боротьби за визволення, з українським змаганням до національно-державної незалежности, та головно з поняттям героїчного спротиву українського народу на всіх ділянках життя проти комуно-російської окупаційної диктатури. „Український націоналізм — це колючка в колективному тілі московського Політбюра" — пише в своїй синдикованій статті відомий англійський публіцист Кренкшо. „Український націоналізм — це одна з найзамітніших Ахілевих п'ят совєтської диктатури" — твердить Ню Йорк Таймс в редакційній статті, що має ясний і недвозначний заголовок: „Український націоналізм". І Кренкшо в лондонському „Обсервер"-і та в канадійському „Ди Ґловб енд Мейл"-і, і Н. Й. Таймс однозгідно стверджують, що Москві впродовж понад тридцяти років найжорстокішого терору і репресій не тільки не пощастило знищити українського націоналізму, але навпаки, цей націоналізм є сьогодні одною з найбільших загроз Кремля і на ньому готові розбитися всі дальші завойовницькі пляни Москви.

Поняття українського націоналізму на Заході тісно зв'язане з терористичною політикою совєтсько-російської диктатури в Україні. Там бо всі московсько-большевицькі жорстокості, все народовбивство проходять під знаком боротьби проти „буржуазного націоналізму". Український націоналізм в під-совєтській Україні, де його не вимовляється без багатьох найогидніших прикметників з багатого під цим оглядом большевицького лексикону, є найбільшим злочином і його випалюється розпеченим залізом безпощадного МВД.

В обох випадках, і в західному подиві та признанні для українського націоналізму, і в комуно-російській боротьбі проти нього, поняття українського націоналізму поширюється майже на цілу українську історію та на світлі в ній періоди української державности, або боротьби за неї. Все це, здавалося б, є достаточною причиною, щоби поняття українського націоналізму здобуло собі теж відповідну інтерпретацію серед українського загалу та стало справді, під кожним оглядом і для всіх загально-національним означенням українського патріотизму та активного змагання до волі і державної незалежности. Західне протиставлення українського націоналізму комуністичній диктатурі рівнозначне теж з протиставленням української духовости, української культури, української волелюбности та українського народоправства, ідентичних з такими самими прикметами західніх демократій, совєтсько-російському тоталітаризмові.

Проте, якже інакше виглядає українська інтерпретація націоналізму в деяких українських колах. В партійній сварні, з особистих та інших антаґонізмів і не без впливу ворожої пропаґанди, з українського боку часто докладається багато зусиль і не перебирається в засобах, щоб допомогти ворогам України компромітувати поняття українського націоналізму в очах західного світу. При цьому в тій партійно-українській боротьбі звужується західне поняття українського націоналізму вже навіть не до останніх 30 років зорганізованого українського націоналістичного руху, але тільки до груп а то й осіб, які виникли з внутрішньої боротьби в ньому. При цьому треба ствердити, що вину в спробах компромітації поняття українського націоналізму в західному світі поносять в більшій або меншій мірі партійні „антинаціоналісти", як і „націоналісти", що звужують це поняття та зловживають ним власне в партійній боротьбі.

Не треба доказувати, що такий стан в теперішньому міжнародному положенні та в світлі західної інтерпретації українського націоналізму і комуністичної боротьби проти нього є наскрізь шкідливий не тільки для української справи, але й для всього західного світу в його обороні перед большевицькою загрозою. Тому впорядкування тих справ в українській спільноті та створення одного суцільного українського націоналістичного визвольного фронту, так як його розуміє захід і проти якого бореться Москва, отже в якому мали б своє місце ВСІ українські національні партії і групи, треба вважати необхідною вимогою української справи та наказом теперішньої критичної хвилини.

РОЗСІЯННЯ ПРОМИСЛУ

Вже від кількох років говориться про перебудову американських промислових осередків і про потребу та пляни перенесення і розкинення цілих підприємств по широких просторах країни, одначе президент аж тепер проголосив відкрито цю програму. Вона, на вигляд, не така „революційна", як заповідали, алę з часом може принести своєрідну революцію в способі життя населення.

Причина і ціль розпорошення індустрії, це — як сказано у проголошенім минулого тижня федеральнім пляні — захоронення ключевого оборонного промислу від нападу атомової бомби. Для заохоти підприємців до швидкого рішення, президент доручив урядовим чинникам давати різні привілеї, головно податкові, таким підприємствам, які побудують нові фабрики. Одначе привілеї стосуються тільки до нових фабрик, а не до перенесених старих. Краєва Рада Ресурсів, яка склала цей плян, хоче приспішити розсіяння існуючих підприємств, пригадуючи небезпеку російського атомового нападу та можливість скинення атомових бомб на теперішні фабричні осередки.

Одначе, політика розсіяння індустрії мусить бути викональна і реалістична. Вона не сміє припинювати видатности тепер працюючих підприємств, бо інакше справа не тільки не покращає, але й погіршиться, застерігає Рада.

Як дороговказ Краєва Рада Ресурсів проголошує такі засади при виконуванні доручення: 1. Нові промислові смуги повинні бути віддалені 10-20 миль від будь-якої густо заселеної або високо упромисловленої секції міста. Одначе ця віддаль може бути менша там, де поверхня землі нерівна і де різні заглиблення та горбки дають захист від наслідків експлозії атомової бомби. 2. Нові будови мають бути віддалені 10-20 миль від головних цілей атомового нападу, тобто від більших військових установ і споруд. 3. Перенесені фабрики мають бути віддалені одна від одної теж на 10-20 миль, щоб не творити нових скупчених цілей нападу для ворожих літаків. Тому теж нові будови мусять бути обмежені щодо величини. 4. Комунікаційні засоби повинні бути різнородні, а не обмежені до якогось одного шляху, щоб можна було якнайшвидше перевести евакуацію з центра в околицю.

Ці розпорядки стосуються теж і до загалу населення, бо воно повинно знати, де належить шукати праці й мешкання. Є спеціяльні розпорядки для облегчування кредитів на нові будови і для полегші в податках, одначе вони більше цікаві для підприємців, які хочуть користати з привілеїв, або мусять пристосуватися до нових плянів, важливих для підготови до оборони країни.

Ще немає конкретних виглядів чи й коли цей розпорядок увійде в життя, бо Конґрес дуже обурений на нього, вважаючи його до деякої міри наказом згори. Цей плян початково мав бути приготований Конґресом, одначе уряд став на становищі, що увесь плян розпорошення повинен бути опертий не на законі, тільки на добровільному послусі. Президент наглить справу, вважаючи, що „сила нашої краєвої оборони, ба навіть і нашого дальшого існування, може залежати від спроможности нашої промисловости виконувати оборонні замовлення".

При нагоді проголошення засад розсіяння промислових підприємств подано теж до відома деякі інформації про розміри деяких підприємств. Ще в 1945 році, підчас переслухань у Конґресі, звернено увагу на літунські підприємства на західному побережжі, головно в Лос Анджелес, у Каліфорнії. Це місто славне зі своєї фільмової промисловости і тому на нього звертають особливу увагу як урядові так і промислові, а зокрема артистичні кола, що теж збільшує старання, щоб захистити це місто від атомової бомби. Військові кола в 1945 р. заявили, що треба найбільше шість атомових бомб, щоб цілковито знищити головні літунські фабрики, побудовані на великій території Лос Анджелес. Ці фабрики виробляють половину усіх літаків, які продуковано в Америці в часі другої світової війни. Тому військові кола доражували розсіяння, одначе промисловці були проти того тому, що після перенесення фабрик треба було б творити нові робітничі оселі і туди стягати робітників. Ця проблема стане тепер ще більше актуальною з уваги на розпорядок президента.

А. Луцьків

НЕЗМІННА МОСКВА

Боротьба червоної Москви за повалення сучасного ладу в світі і за встановлення необмеженого панування комуністів над всім людством дуже складна і багато наших сучасників не можуть ще цього цілком збагнути, а тому і не бачать реальної комуністичної загрози в усій її повноті. В свій час визначний реорганізатор і будівник сучасної російської імперії В. Ленін писав, що боротьба комуністів проти сил і традицій сучасного суспільного ладу ведеться і буде далі невпинно продовжуватись, як невпинна війна „кривава і безкровна".

Фронти цієї війни проходять не лише на манджурських кордонах, вони відчутні і на катедрах університетів, і в диверсіях „п'ятої колони", і в кінофільмах, і в часописах та журналах і т. ін. і т. п. Синтеза російського імперіялізму з марксистським світоглядом утворила новий тип ще мало відомого світові завойовника, котрий здібний на найбільше зло проти людства, і, нарешті, коли матиме змогу, то не зупиниться ні перед якими знищеннями, аби лише встановити своє необмежене панування на всій земній кулі. Ним уже пролито багато крови і знищено десятки мільйонів людей. Та ще й до цього часу світ не спромігся підвести підсумки злочинам, заподіяним людству Москвою, особливо в її останньому тридцятиріччі.

Теперішня російська совєтська імперія від Дунаю і до Курильських островів являється не лише витвором Сталіна, а й всіх попередніх століть московського імперіялізму, що постійно мав і має хижу жадобу до захоплення і підкорення сусідніх народів.

„Росія побудована на кістках інородців, у жилах теперішніх росіян тече принаймні 80% фінсько-чудської крови. Московська держава була такою самою тюрмою народів, якою була пізніше імперія Романових". Так писав про утворення російської імперії, недавно померлий, відомий російський історик, комуніст-орденоносець М. Покровський.

Після майже 300 річної школи татарського деспотизму, Москва і її провідні люди успадкували від татар деспотичний державний досвід, традиції, звичаї і, навіть, державний апарат на чолі з всемогутнім царем, а тепер „вождем". І від цих часів нагай московського завойовника невпинно шматує спини, а чобіт ламає кістки підкореним і пригнобленим народам. Російські імперіялісти страшними муками і смертельними карами завжди відповідали і відповідають на будьякий спротив підкорених.

Завойовницьку політику невпинно і вперто вели росіяни під прапорами з двохголовим орлом московських царів, починаючи від царя-тирана і синоубивця Івана Грізного, через царя Петра І, вішателя й теж синоубивця, аж до імперії під червоною зіркою і її „вождя" Йосипа Сталіна, тягнеться єдина імперіялістична політика. Російський імперіялізм весь час залишається вірним собі, своїм цілям та методам.

Багаточисельні загарбницькі війни Москви її офіційні історики називають усмиренням, а іноді й підкоренням. Ось деякі з них:

Завоювання республіки Великий Новгород (1478 р.); завоювання Рязанського князівства (1517 р.); завоювання Астраханського і Казанського татарських ханств (1556 р.); завоювання Сибіру (1581 р.); підступне підкорення України та східньої частини Білорусі (1654-1661 рр.); загарбання Прибалтійських країн на Виборгу (1721 р.); завоювання та захоплення більшости теренів Польщі в час трьох розборів (1772-1795 рр.); закінчення довгочасного завоювання народів Кавказу (1864 р); загарбання Ташкенту (1865 р.); завоювання Самарканду і Бухари (1868 р.); завоювання Закаспію і Хиви (1875 р.).

Ці і інші загарбання були переведені за наказами царів. І ця ж сама політика продовжується тепер в 20-му сторіччі під прапорами Леніна та Сталіна. Коли царі розпочинали війни за „прорубання вікна в Европу", чи за „допомогу братам і сестрам єдиної віри", то привід до сучасних війн Москви теж цілком подібний; це „за поліпшення кордону для забезпечення спокою та певности Ленінградові" або „за допомогу єдинокровним братам" і т. п.

Завоювання Леніна та Сталіна ще значніші і вони переводяться ще густіше як в минулому, а крім цього ще й з більшими успіхами. Зокрема за 34 роки совєтської державности під „серпасто - молоткастими" гербами російська комуністична імперія провела загарбницькі війни проти:

Фінляндії (3 війни: 1-ша 1918 р., 2-га 1939-1940 рр. і 3-тя 1941-1944 рр.); Латвії (2 війни: 1-ша 1918-19 рр. і 2-га 1940 р.), Естонії (2 війни: 1-ша 1918-19 рр. і 2-га 1940 р.), Польщі (2 війни: 1-ша 1920 р. і 2-га 1939 р.), України (війна 1917-1920 рр.), Грузії (війна 1921 р.), Румунії (війна 1940 року.).

В цей же період були переведені війни проти Азербайджану, Білорусії, Вірменії та інших країн.

Крім цього, по 2-гій світовій війні за допомогою „п'ятої" колони і московських яничарів „асиміляційним" шляхом підкорені: Болгарія, Румунія, Чехо-Словаччина, Польща, а тепер рука Москви зависла над рядом інших країн, уперто переслідуючи свою головну ціль — встановлення панування над всім світом.

Ні Ленін з Дзержинським, ні Сталін з Ягодою, Єжовим і Берією, як і їхні давні попередники — царі, ніколи і ніде поза межами Росії не були покликані до влади ні українцями, ні грузинами, ні білорусами, ні литовцями, а по розбійницькому вирвали державну владу з рук законних урядів цих і багатьох інших народів.

На крові і кістках переможених зростала і тепер росте „велич" і „слава" російської імперії. Жорстока і чорна слава Москви складається з широко відомої світової „слави" катів-царів: Івана Грізного, Петра I, Катерини 2-ї і, накінець, з ще більш відомої „слави" їхнього сучасного спадкоємця Кривавого Йосипа Сталіна. Та скільки б російська з Москви чи еміґраційна пропаґанда не намагалась підносити і поширювати „славу" імперії в усьому світі, все це як і до цього часу, так і надалі буде лише проповіддю насильства та возвеличанням злочинства.

П. Ірниськів

Марксизм і релігія в СССР.

В Совєтському Союзі держава — це Бог, а Йосип Сталін його пророк. Тільки держава визначає, що можна робити, а чого не можна, що підтримувати, а що очернювати, що любити (а любити треба тільки державу та її керівників) і що ненавидіти (а ненавидіти треба тільки те, що ненавидять керівники держави).

В такій державі зникає все приватне; немає ні сумніву, ні приватного сумління, ні друзів, ні навіть родини.

Немає також і приватної віри: дреба вірити так, як наказує держава. Держава — Бог, і в неї треба вірити так, як вона сама наказує: безмежне вихвалювання держави та її керівників, підлещування, низькопоклонство — такі засоби віри в цього земного бога. А, будучи позбавлені вашого власного „я", позбавлені того найдорожчого, що властиве людині, не вірити ви не можете, інакше вас чекає жорстока „божа" кара: тюрма, тортури, заслання і навіть смерть.

Євангелією віри в Совєтському Союзі є праці Маркса, Енґельса, Леніна, Сталіна; те, що вкладається в одно слово — марксизм. Чого ж навчає нас ця нова „євангелія"?

Марксизм насамперед заперечує всяку релігію. І якщо релігія ще існує, то це пояснюється тим, що життя на землі є „долиною сліз". Релігія зникне тоді, коли людина організується в соціялістичне суспільство, в земний рай, який зробить людину здібною дбати тільки про матеріяльне, земне існування.

Марксизм розцінює релігію як продукт людської безпорадности перед силами природи і силами суспільства. Примітивна людина, мовляв, була безпорадна перед силами природи — дощем, градом, вогнем, світлом тощо. Вона не могла зрозуміти їх, не могла контролювати. Вона боялася їх і покланялась їм, щоб умилосердити їх.

Нова, сучасна людина вже не є безпорадною перед силами природи, але вона залишається безпорадною перед силами суспільства. Вона ще не може контролювати ці сили, не розуміє їх. Тому вона безсила так, як первісна людина була безсила перед силами природи. Звідси виходить далі, що тільки тоді, як людина навчиться розуміти соціяльні сили, навчиться їх контролювати, навчиться будувати соціялістичне суспільство, тільки тоді зникне цілком і релігія.

Дуже проста логіка! Досить вбудувати соціялістичне суспільство, і тоді зникне релігія, зникне потреба віри. А що говорить нам совєтська практика, де люди вже навчились розуміти соціяльні сили, навчились будувати соціялістичне суспільство, де сама держава є державою соціялістичною? Чому ж там релігія досі не зникла? Чому нарід вірить у Найвищого Творця, як вірив і раніше, коли не вмів будувати соціялізму? Коли Сталін керує всім, знає все, планує все, — то чому-ж тоді для релігії і далі зберігається місце в серці совєтської людини? Чому старі чоловіки й жінки тримаються їх віри? Чому молодь, будучи вихована в антирелігійному дусі, тримає в своїх серцях віру?

Виходить, згідно з марксистською логікою, що совєтська людина безпорадна перед силами суспільства, перед владою; що сама совєтська влада не спроможна осягнути свій нарід, не може бути контрольована ним; що земний бог — совєтська держава та його пророк Сталін є такими ж всемогутніми, жорстокими, деспотичними і примхливими до свого народу, як грім і блискавка, і вогонь, і град, і дощ були для примітивної людини.

Звідси виходить також, що життя в совєтських умовах і є тією „долиною сліз", з якою Маркс зв'язував існування релігії. А концентраційні табори — це новий тип пекла. Сама ж система „планового суспільства", соціялістичного суспільства в Совєтському Союзі є лише засобом, що з його допомогою держава жорстоко експлоатує всіх своїх громадян, жорстоко переслідує їх, загрожує їм щоночі арештом, концентраційними таборами і раптовою смертю.

Так марксизм сам став обвинувальним актом проти совєтського режиму, проти диктатури живого бога, його жорстокости; проти нечуваного ідолопоклонства і деспотизму. А самий факт, що совєтська влада офіційно визнала існування церкви, ще раз стверджує, що релігія в Совєтському Союзі існує і що, усвідомлюючи велику об'єднувальну силу церкви, совєтська влада використовує тепер релігію як знаряддя комуністичного завоювання світу.

Вол. Дорошенко

МОЇ ЗУСТРІЧІ Й РОЗМОВИ З АКАД. А. КРИМСЬКИМ

(Спогади з нагоди 80-річчя його народин)

6)

Михайло Сергієвич конче хотів провести на посаду директора Всенародної Бібліотеки України, що була при Академії, свого брата Олександра, й прохав мене не робити конкуренції Олександрові Сергієвичеві, якби противна сторона висувала мою кандидатуру.

Я це йому прирік, зовсім не бажаючи бути яблуком роздору. З свого боку Грушевський намовляв мене стати ближче до його видавництв — „Літературно-Наукового Вістника" та „України", історичного журналу, що був органом Українського Наукового Товариства, яке заснував М. Грушевський у 1908 р., і яке хотів перетворити на Академію. Велику конкуренцію „Україні", яку через брак часу у Михайла Сергійовича редаґував Олександер Сергійович, що не відзначався талантами свого славетного брата, робив прегарно й цікаво редаґований П. Зайцевим журнал „Наше Минуле", де очевидно брали участь С. Єфремов і А. Кримський. Я дав М. Грушевському довшу статтю про „Західньо-Укранїську Народну Республику", щоб знайомити наддніпрянське громадянство з цим політичним твором наших західніх братів. Ця стаття появилася в останній книжці ЛНВ, яка тоді вийшла, бо журнал припинили большевики.

Агатангел Юхимович, хоч і не належав до прихильників Грушевського й недолюблював його, проте нічого мені на нього не наговорював. А з ним мені доводилося бачитися щодня. Бував я в нього і в його помешканні. Кімната Агатангела Юхимовича вщерть була набита книжками, хоч частину їх він тримав в Академії. Показував він мені цілу стирту готових до друку своїх праць. З вигляду Кримський майже не змінився — з того часу, як я бачив його в останнє у Москві. Був майже такий самий. Змінилося тільки його ставлення до Грушевського, яке мало вже десятилітню давність.

Що властиво різнило його з Михайлом Сергійовичем? Здається, не помилюся, сказавши, що Кримський з Єфремовим були завзятими „східняками", а Грушевський „західняком", не вважаючи на всі свої колізії з проводом Галицької націонал - демократичної партії, одним із основників якої він був і до якої навіть втягнув був Івана Франка.

Агатангел Юхимович виступав і проти „Галицького" правопису, що його придержувався Грушевський у своїх видавництвах, і проти їх „галичанської" мови. Був він ворогом відділювання „ся" в дієсловах, а зате великим прихильником апострофу, що його не терпів Грушевський вкупі з усіма західними українцями, для яких апостроф був зовсім зайвий. А щодо мови, то подібно, як Іван Нечуй-Левицький був апостолом говірки свого рідного Стеблева, так Агатангел Юхимович був закоханий у говірку своєї Звенигородки. Ця закоханість особливо яскраво проявилася в редаґованому Кримським „Російсько - українському словнику" ВУАН, куди він всадив безліч ідіомів своєї улюбленої Звенигородщини. Розуміється, відповідним місцем для них був би великий словар української мови, що зібрав би скарби всіх наших говірок. Але не зважаючи на це, зрештою нешкідливе дивацтво, згаданий словник є незвичайно цінним виданням. Большевики добре оцінили його велику для нас національну вагу, припиняючи видання дальших томів і конфіскуючи видані, як спрямовані на відрив української мови від „братньої" російської мови.

Це були б, так би мовити, „теоретичні" причини розходження між згаданими нашими визначними людьми, бо ніяких особистих сутичок у них не було вже з тієї простої причини, що до 1918 р. вони працювали далеко від себе і значить не могли наступати собі на мозолі. Агатангел Юхимович, не вважаючи на немилий йому правопис, співробітничав і в „Записках" НТШ і в „Літ.-Наук. Вістнику", коли вони друкувалися в Галичині, але був проти перенесення „галицького" правопису на Наддніпрянщину. Закиди в бік Грушевського щодо його автократизму — це вже була хіня згаданих головних причин розходження з Грушевським.

Природнішою була незгода між Грушевським і Єфремовим, що теж датується 1907—8 рр. Пояснюється вона жалем Єфремова до Грушевського за перенесення в 1907 р. „Літ. Наукового Вістника" до Києва, через що Є. Чикаленко припинив видавання журналу „Нова Громада", що виходив у 1906 р. за редакцією Б. Грінченка й С. Єфремова.

Забігаючи наперед, зазначу, що згадане вище розходження між М. Грушевським з одного боку й Кримським — Єфремовим з другого відновилося й по повороті Михайла Сергійовича з еміґрації до Києва. Як відомо, Грушевський був цілком незалежним від решти академічних установ, автономним володарем у своїй Історичній Секції, для якої здобував у Харкові спеціяльні суми. Ця автономія нервувала президію „Історично - Філологічного Відділу", що вважала її за упослідження відділу. Ці розходження прибрали особливо різного характеру перед самим арештом СВУ і знайшли собі вияв навіть у пресі (заяви С. Єфремова в „Ділі" й репліки К. Студинського). З свого боку Агатангел Юхимович відгукнувся з'їдливою заміткою про „Велесову бороду" (в „Записках" Іст. Філ. Відділу), де закпив собі з М. Грушевського.

У Києві я пробув до кінця січня 1919 р., ввесь час працюючи в Академії. Не бажаючи лишатися під большевиками, я скористав із нагоди, що верталися додому галицькі депутати Трудового Конґресу, й виїхав разом із ними до Станиславова, а по упадку ЗУНР вернувся восени 1919 р. до Львова до бібліотеки НТШ. І знову на цілих двадцять з гаком років розлучився з Агатангелом Юхимовичем. Знав про нього тільки з його праць у виданнях ВУАН, з оповідань Павла Івановича Зайцева, що в 1920 р. вирвався з Києва, та з реляцій людей, що в часах українізації побували в Совєтській Україні (акад. К. Студинський, д-р В. Сімович та інші).

(Продовження буде)

Л. Луців

ОДНА ПОВІСТЬ І ТРИ КРИТИКИ

(Ще про Чапленкову повість: „Люди в тенетах")

— Чому так смієшся?

— Прочитав повість Василя Чапленка „Люди в тенетах" і після того три критики на неї: одну в „Нових Днях", другу в „Національній Трибуні", а третю таки в „Свободі"..

— Ну, що ж смішного? Значить, що твір цікавий, коли про нього так багато пишуть.

— Але ж деякі критики пишуть так, гейби не розуміли прочитаного твору.

— Воно тобі так здається, бо твоя душевна настанова все і всіх критикувати. Я також читав Чапленків твір та ті всі три рецензії і не знайшов причини до сміху.

— А мені здається, що й ти зараз усміхнешся. Один критик пише, що „з жіночих образів найпривабливіший образ Олесі, молодої студентки, на яку не вплинуло совєтське виховання".

— Не бачу причини до сміху! Та ж московські большевики ще не опанували — і ніколи не опанують! — усіх душ українського народу.

— Твоя правда, але ж Чапленко написав сатиричну повість і його героїня „Олеся" (автор завжди пише її ім'я в наводових знаках!) зовсім не „приваблива", вона навіть не українка, тільки змосковщена чешка, яка вдає, що „українізується", бо в такий спосіб хоче зловити професора Кутька, та вигідно жити на його великій місячній платні. Після Кутькового арештування оця „Олеся", чи там Шура Вільчек, виходить заміж за „босяка" Шуліку...

— Це дуже прозаїчно „привабливий" образ „Олесі" ховається за хмару большевицької брехні. Та люди завжди помиляються! Хоч, що правда, воно таки дивно, що критик не зрозумів автора..

— Воно часто трапляється. Інший критик написав поважну оцінку Чапленкового твору. Він проаналізував його докладно з естетичного боку і високо оцінив „Людей в тенетах".

— Знаю про кого думаєш. Цей критик поможе читачеві краще сприйняти нову повість Чапленка.

— Вірно! Але й він грається словами, коли пише, що Чапленків твір, хоч і названий сатирою, то нею не є, бо „препарована за большевицькими гаслами дійсність — стає сатирою на ці гасла".

— Що ж тут дивного? Та ж старинні римляни казали, що деколи життя створює такі ситуації, що важко не писати сатири. Так було за часів Миколи І, коли Гоголь мусів написати „Ревізора" і те саме було за панування в Україні російських большевиків, коли ще щиро міг сміятися Остап Вишня та інші гумористи. Те саме зробив і Чапленко. Само життя казало йому написати сатиричну повість.

— В твоїм розумуванні тільки позірна правда. Виходило б, що всі твори про українське життя під російськими большевиками — мусіли б бути сатирами. А в дійсності воно не так, бо ані „Сад Гетсиманський" Івана Багряного, ані „План до двору" Тодося Осьмачки ніхто не буде називати сатиричними творами.

— Виходило б з того, що Чапленкова повість не малює правдивої дійсности.

— Зовсім не те! Інший критик приймає думку попереднього і рівнож твердить, що автор повісти змалював „яскраві картини совєтського побуту" і зробив це „правдиво реалістично". Та і Багряний написав свій роман „правдиво реалістично".

— Чому ж тільки Чапленків твір має бути сатирою?

— Ти заторкнув найважливішу проблему в нашій розмові. Згадуваний другий критик називає оцінюваний твір сатирою, але зараз додає, що це сатира без окремих „якихось художніх засобів, наприклад засобів карикатури".

— Він так мусів писати, коли підкреслював реалізм твору.

— Твоя правда! Але ж тоді він повинен був вияснити, чому „Люди в тенетах" таки сатира.

— Він зробив це і написав, що „Чапленко йшов за порадою Шевченка, який вважав, що „сатира повинна бути не карикатурна", в ній мав би бути „швидше драматичний сарказм, ніж насмішка".

— Так, але що зробити з третім критиком, який твердить, що критикований твір — це сама карикатура. „Це криве дзеркало, в якому закручуються носи, здовжуються вуха, і перекривлюються обличчя людей, як і Гоголевого чаклуна з „Страшної помсти", коли винесли перед нього святий образ Божий".

— Це твердження — зовсім протилежне до обидвох попередніх критиків — таки трохи дивне.

— Всі оці протиріччя й непорозуміння між критиками виникають з тієї причини, що критики не виходять з становища автора і не хочуть дивитися на його твір, як на сатиру. Пригадаймо собі сатиричну повість Л. Мартовича „Забобон". В. Гнатюк писав про неї, що, мовляв, „багато в світі дурнів, та, на щастя, не всі вони ходять разом", як це зробив Мартович, що змальовав у своєму творі самих тільки дурних героїв.

— Не бачу жадного зв'язку між тими двома творами.

— Зараз його побачиш. Здається, що ніхто не буде перечити, що всі людські постаті в Чапленковій повісті, як би їх брати окремо — можливі і правдиві. Та автор бажав написати сатиру — а сатира завжди перебільшення і згущення, вона також часто впадає в карикатуру — і тому автор зробив так, як Мартович в „Забобоні", або Гоголь у „Ревізорі", де рівнож немає позитивних героїв. Такий збір „потворних" типів в одній книжці — не подобається третьому критикові, який твердить, що Чапленко „своєю книжкою не „посіяв" нічого доброго. Дійсність він не „сфотографував", а спотворив, подавши її читачей в огидному вигляді".

— Зачинаю дещо розуміти твої думки. Цей критик не хоче знати, що це сатира, він хотів би „не кривого дзеркала", тільки реальної фотографії. А два інші критики не вияснили сатиричного характеру „Людей в тенетах", тільки підкреслювали їх реалізм, цеб то повну згоду з дійсністю.

— Так! — Зрозумієш це ще краще, коли наведу тобі уривок з рецензії невдоволеного критика.

„Воягуз" і „дворушник" Кутько; Олеся, що її Кутько вважає за „сексотку", а проте безмірно в неї закоханий; твариняча родина Ліпшиців; дурна Маруська з ще дурнішою матір'ю; ідіотичний Лука Нагасенко; безхребетний Омелько Деркач; карикатурний професор — націоналіст Яворенко — ось неповний перелік „героїв" Чапленкової повісти".

— А може Чапленко таки пересолив — от хоч би з тим професором Яворенком, бо ж маленька зміна в прізвищі дозволяє кожному додумуватися, хто це в дійсності був.

— А може й ні! Ось в 183 ч. „Свободи" така поважна людина, як дир. Вол. Дорошенко, пише, що „патріотизм Яворницького видавався вам чималою мірою галушковим, етнографічним, а не европейським".

— Нехай буде твоя правда. Але що ти зробиш з тим закидом, що його підніс невдоволений критик. Він писав, що після першої вистави Гоголевого „Ревізора", коли через сцену перейшла ціла галерія моральних потвор — імператор Микола I сказав: „Усім дісталося, але мені найбільше".

— Пригадую собі: Критик далі писав так: „Між „Ревізором" Гоголя і „Людьми в тенетах" Чапленка є одна подібність: і там і там дійові особи — моральні потвори, які викликають до себе огиду. Про книжку Чапленка можна сказати: усім від автора дісталося, а українському народові найбільше". Чи міркуєш, що кінцеве заключення критика правдиве?

— Хвилину, нехай подумаю трохи... Гадаю, що він повинен був зробити такий висновок: „Усім від автора дісталося, але російському комуністичному режимові в Україні — найбільше".

— От бачиш! Та ж автор дуже часто висміває „соціялістичне" будівництво московських самодержців в Україні. Ось пригадай собі хоч би те місце з повісти:

„Отже люди і не хотіли, і не могли їсти — в державній харчівні, — дарма, що були голодні понад усяку міру. Бо справді, страви ці були такі, що їх можна було б їсти, тільки присмачивши революційною свідомістю, розумінням того, що треба, мовляв, перетерпіти в ім'я найкращого майбутнього всього людства. Адже ж тоді, в майбутньому, кожне їстиме на всю свою охоту та ще й усе, що тільки йому заманеться, згідно з відомою формулою — від кожного за здібностями, кожному за потребою".

Таких місць, де автор висміває „совєтсько-російське щастя" в Україні — є більше в повісти. Та й треба б ще додати, що не всі ж герої — це українці. Тому треба б міркувати, що це сатира не на український нарід, тільки на теперішніх окупантів українського народу.

— Нехай буде, що так. Але гадаю, що невдоволений критик мусів мати якусь причину, що так гостро осудив „Людей в тенетах".

— Міг її мати, але в рецензії її не назвав по імені.

— Як не назвав? А чому ж авторові герої такі якісь пасивні, чому в творі немає навіть промінчика надії на те, що з тим сьогочасним лихом в Україні можна якось боротися, чому Кутько — це немов Обломов Гончарова серед комуністичної дійсности в Україні. В своєму залицянні до „Олесі" він робить один крок вперед і зараз після того два кроки взад. Пишна сцена, як він у тюрмі малощо не повісився, хоч „не хотів вішатись, а тільки примірявся, як би воно вийшло". Та ж не всі українці такі безвільні й пасивні супроти чужого насилля.

— Це відчував, мабуть, і сам автор та взяв за мотто до свого твору слова Івана Франка: „Не в людях зло, а в путах тих, котрі незримими вузлами зв'язали сильних і слабих з їх муками і їх ділами".

— Якщо так дивитися на справу, тоді люди ніколи не будуть відповідати за свої вчинки і при такій життєвій філософії можна б виправдувати і найбільші етичні свинства. Оті Франкові „пута" і Чапленкові „тенета" дуже сильні, але не всі ж люди в Украні ломляться в них.

— Автор не змальовував усіх людей в своєму творі.

— А автор передмови пише про „сатирично-побутову епопею підсовєтської української дійсности 20-их років".

— Це звичайне перебільшення в „Передмові" і автор за нього не відповідає. Він назвав свій твір тільки „повістю" і навіть не романом, а не то епопеєю.

Та і ми мали б деякі завваги на адресу автора. Якби ми могли з ним стрінутися, то наша розмова виглядала б приблизно так:

Я: Чому ви так безнадійно закінчили свій твір і казали Кутькові „здійснити на волі, те, чого він не міг зробити в тюрмі", — цебто повіситися.

Автор: Кінець повісти такий невиразний зробив свідомо: він мав означати безвихід, бо така була й моя дійсність. Та не забувайте, що це сатира і що Кутько не мусить повіситися.

Я: Не могли ви показати одного героя, що був би „позитивний" в вашій сатирі.

Автор: Не хотів нарушувати сатиричної одноцілости твору. Та ж і Гоголів „Ревізор" не має ні одного „позитивного" героя, а проте належить до найкращих творів світових літератур.

Я: Вибачте, в „Ревізорі" таки є позитивний герой, ним є „Сміх".

Автор: Гадаю, що трохи оцього сміху є й поміж стрічками моїх „Людей в тенетах".

— Ну, що скажеш, вислухавши нашу уявну розмову з автором.

— Бачу, що в нас люди не вміють читати сатиричний твір. Одні поважно диляться на героя, якого автор висміяв, інші вважають сатиру за національну образу, хоч автор зреалізував у своєму творі зовсім інший задум.

— Та ми віримо, що дискусія з приводу Чапленкової повісти принесе деяку користь і самому авторові. Він, автор, буде вважливіший до ідейної основи своїх творів. Ми завжди підкреслюємо, що ідейно-етичні засади потрібні в літературних творах. Всі знаємо, що оті „пута" й „тенета" російського комунізму дуже сильні в Україні, але ж ними не можна пояснювати всіх Кутькових дій. Він залицяється незручно до „Олесі", але ж він покинув на селі „жінку-селянку", Ганну. „До Ганни вже не могло бути повороту! Він не міг уже прийняти її жертовного поклоніння... А років тому зо три, — як вона спробувала була шукати Кутька в місті, він просто вигнав її від себе". Чи й до такого вчинку примусили Кутька „тенета" жаху і брехні та терору, що при їх помочі большевики приводять людей до божевілля та до душевного роздвоєння, до якого дійшов Крутько. Гадаємо, що ні.

Та ще сумніше, що ні один з критиків не звернув уваги на цю справу, на отой брак релігійно-етичних засад в поведінці Чапленкових героїв. А всі ми дуже часто любимо заявляти, що йдемо з західним християнським світом в боротьбі проти безбожництва та матеріялістичної брехні, що нищить наш глибоко релігійний з християнськими етичними засадами нарід.

Це наш єдиний закид на адресу автора повісти.

— Будеш мати чотирьох ворогів і то за одним махом. Автора твору і трьох критиків...

— Не думаю! Всі ми шукаємо правди! Вільно було їм чотирьом висловити їх на письмі — то ж, вірю, що таке саме право і за мною...

— Дай, Боже, щоб так було!

ФЕСТИВАЛЬ ПІСНІ І ТАНЦЮ НА КОНВЕНЦІЇ ЛІҐИ МОЛОДІ В ДІТРОЙТІ

Величавий фестиваль української музики, пісні і танцю, нагоди 14 з'їзду Ліґи Української Молоді Північної Америки, який відбудеться в Дітройті з ки, заповідається найбільшою і найліпшою музично-мистецькою імпрезою, яка будь-коли була влаштована з цієї нагоди.

Концертовий комітет конвенції, очолюваний п-ою Ольгою Кахнір, прикладає великих старань, аби для участи у фестивалі заанґажувати найвидатніші артистичні та мистецькі сили, які є тепер в Америці: хори, ансамблі, співаки-солісти та відомі майстри українського національного танку.

У Фестивалю прийматимуть участь:

Капеля Бандуристів, яка по приїзді до Америки два роки тому під проводом свого давнішого диригента Григорія Китастого, — здобула велике признання і славу серед музичного світу Америки й Канади. Теперішнім дириґентом хору Бандуристів є Володимир Божик.

Мішаний хор молоді Дітройту, членами якого є молодь народжена в Америці та новоприбулі. Організатором та дириґентом хору є відомий дириґент та композитор Григорій Китастий. Хор виступить з цікавою спеціяльно підготовленою програмою.

Зі спеціяльними точками в програмі виступлять: відома оперова співачка Ф. Носенко та оперовий співак М. Мінський, який користується великою популярністю серед української молоді та впевнено йде до здобуття співочої слави в Америці.

Чоловічий хор з Сиракюз, виступ якого пам'ятаємо з концерту на 12 з'їзді Ліґи в Сиракюз. Дириґент хору — М. Яворський.

Чоловічий хор з Шікаґо, склад якого поповнився членами нової еміґрації. Хор виступав в багатьох концертах в стейті Ню Йорк та мав великі успіхи. Дириґент хору — С. Позняк.

Найпопулярніші українські народні танки на фестивалю будуть репрезентовані відомим ансамблем танцюристів „Україна" з Ню Йорку, під керівництвом В. Бакада, та групою танцюристів „Боян" з Дітройту, під керівництвом М. Сеника. Група танцюристів „Боян" існує вже понад 25 літ.

Другу частину програми фестивалю, яка буде театралізованою, опрацював дириґент і композитор Григорій Китастий, який є також генеральним музичним керівником всього фестивалю. В цій частині буде виконано вперше музичний твір Г. Китастого „Пісня про Америку", яку він скомпонував як вираз вдячности за побут і життя на американській землі, а спеціяльно присвятив її 14-ій конвенції Ліґи Української Молоді Північної Америки. Текст до пісні написав О. Гай-Головко. „Пісня про Америку" буде виконана трьома злученими хорами, що приймуть участь у фестивалі.

Фестиваль відбудеться в найліпшій концертовій залі Дітройту в неділю дня 2 вересня 1951 р. Участь у фестивалю прийматимуть понад 200 осіб.

Після фестивалю в неділю вечером відбудеться великий бенкет для учасників конвенції в Стетлер готель, підчас якого буде продемонстрована найкраща колекція українського народного вбрання-костюмів, яка є на американському континенті та яка має зразки національного вбрання зі всіх частин України.

Власником цієї багатої колекції є д-р Ілля Вахна з Торонто. Підчас бенкету виступить з сольовими точками відомий в Америці й Канаді танцюрист Іван Козак з Торонто.

ВІСТІ З УКРАЇНИ

(Нотатки з совєтської преси)

ЗА ДУШІ УКРАЇНЦІВ КАНАДИ

В минулому числі нашої газети ми подали вістку про те, з яким шумом большевики встановили пам'ятника Шевченкові коло Торонто. Ми скоментували це як прояв борби за впливи між українцями Канади та як засіб для того, щоб сепарувати тамошню українську колонію разом з іншими слов'янськими колоніями, сіючи недовір'я держави та більшости громадян до меншости. Наше припущення досить таки швидко потвердила большевицька преса з Києва.

В „Радянській Україні" від 6. 7. появилася стаття, яка великою мірою займається справою „обрібки ґрунту" на території Канади. Непідписана стаття (значить, редакційна, тобто ЦК КП(б)У п. з. „Ідейно порочні вірші" спочатку говорить про те як поставала українська колонія за океаном. Українські трудящі, мовляв, втікали за океан від національного гніту, від злиднів і визиску з боку панів, шукали щастя в Канаді, але цього щастя, зрозуміло, не знайшли, а тільки стали засобом збагачення імперіялістичних володарів Америки, самі ж живуть у давніх злиднях „серед голоду, нечуваної несправедливости, неправди, приниження людської гідности, в світі реакції та мракобісся". Тому, мовляв, — кажеться далі, — вони „з величезним інтеерсом зустрічають кожну вістку з рідної землі, над якою високо зійшло сонце соціялізму, в якій вільний і щасливий народ" і т. д.

Партія (бо ж її стаття) вказує на необхідність „задовольнити якоюсь мірою цей інтерес, розповісти про нашу соціялістичну батьківщину, про її складову і невід'ємну частину — совєтську Україну". Це завдання вона вважає дуже важливим і першорядним. „Воно тим більш важливе, — говориться в „Радянській Україні" — що чорні найманці імперіялістичної буржуазії з шкіри пнуться, щоб обдурити народні маси капіталістичних країн, обмовити, оббрехати СССР та його мирну політику. В Канаді цю ганебну ролю особливо старанно виконують мерзенні холуї американського та англійського імперіялізму, закляті вороги нашого народу — українські націоналісти, які не гребують ніякими засобами, щоб обплутати брехнею трудящі маси канадських українців, відірвати від проґресивного руху, від активної боротьби за мир у всьому світі, отруїти їх душу людиноненависницькою фашистською пропаґандою..."

Тут шило виразно вилізло з мішка. Пам'ятник Шевченка коло Торонто — не для вшанування Шевченка, а для цілей, які нічого спільного з культом поета не мають.

ВІД УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ФОНДУ

1. Якщо Національний Даток посилаєте чеком або моні ордером, листа не треба подавати „реджистерд" — рекомандо. Такий чек або моні ордер не може ніхто інший виміняти, тільки той, на кого виставлений. Тому нема небезпеки страти. Оплата за рекомендований лист коштує аж 25 центів, яку суму можна приощадити.

2. Якщо Ви змінили свою адресу, не забудьте повідомити про те поштівкою. Тим приощадите праці УНФондові а також і для УККА. На Вашу адресу, яку Ви первісно подали висилається виказка та різні інформації, іноді матеріяли для поширення. З тим зв'язано багато праці і платиться поштова оплата. Якщо Ви зміну адреси не подали, то це все було намарно, бо навіть треба заплатити подруге поштову оплату.

3. Якщо Ви просили адресу Вашого доброго приятеля і не дістали її зворотною поштою, просимо не гніватися, бо заховується поступ: В першу чергу робиться перевірка, чи Ви заплатили Національний Даток? Якщо ні, то висилається до Вас заклик УНФонду з проханням зложити Національний Даток. Ваш лист пересилається на адресу особи, що її адресу бажаєте. Якщо дотична особа хоче видати свою адресу, то зараз відпише безпосередньо або напише до нас, що не бажає видавати своєї адреси.

Канцелярія УНФонду

● Комуністичний Китай пропонує королівству Непаль, яке лежить у горах між Індією і Китаєм, відновити дипломатичні взаємини.

● „Успіх Британії в Ірані пішов би на руку комуністам і спричинив би хаос у країні" — заявив Гуссейн Маккі — представник екстремістського „Іранського Національного Фронту".

● Закон про самоврядування індіян входить в життя в Канаді з 4 вересня. Там живе 136,000 цих первісних американських громадян.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● Найкраща нюйорська радіостанція WNYC втретє передаватиме українську музичну програму в суботу 1-го вересня ц. р. від год. 5-до 6-ої пополудні на хвилях 83 та FM апаратах (ті самі хвилі 83). Програма буде та сама, що й у двох попередніх українських передачах за 23 червня і 1 липня ц. р., і повториться вона на прохання численних американських слухачів. Серед виконавців програми є: Е. Винниченко-Мозгова (солістка белградської опери), Леся Вахнянин (фортепіяно, абсольвентка Моцартеум у Зальцбурґу), Роман Маринович (баритон), чоловічий хор під кер. дир. Гордія (Англія), Капеля Бандуристів під кер. Гр. Китастого, октет бандуристів Ганущевського. Музичне керівництво програмою провадить англійською мовою сам директор радіостанції мр. Нюмен. Організатор програми — Роман Маринович. Відгуки на програму слухачі можуть посилати на адресу:

Wr. Neuman, Musical Supervisor of WNYC, Municipal Building, New York, WNYC.

● В домі Українських Канадійських Ветеранів в Манітобі місцевий відділ вручив українській секції слов'янських студій в Манітобському університеті грошовий чек на суму $500. Перед тим відділ переказав секції в дарунку $265.

Голова судійного фонду М. Смеречанський повідомив, що від української громади фонд досі отримав 6,600 долярів, з чого передав Манітобському університетові 5 тис. дол. на забезпечення другої професорської сили для української секції і $900 на купівлю бібліотеки. Фонд запроєктував у цьому році зібрати серед українського громадянства 10 тис. дол.

● Від 1933 року в Вінніпеґу, Канада, розвиває свою діяльність Товариство ім. св. Йоакима і Анни, яке має завдання, першою чергою, опікуватися старими та непрацездатними людьми. В посіданні товариства, як інформує „Новий Шлях", одноповерховий дім коло міста, влаштований для доживання віку старших людей.

● Осередок української культури і освіти в Вінніпеґу організував вечірні вищі курси українознавства. Курс на цей рік оце недавно закінчив навчання. Його прослухало кілька десятків української молоді. Виклади провадили, м. і. д-р Я. Рудницький, д-р Л. Білецький, В. Боцюрків, д-р П. Маценко і ін.

ЗВІТ

з пожертв, зложених в Злученому Українсько-Американському Допомоговому Комітеті у Филаделфії за місяць травень 1951 р.

Ютіка, Н. Й.: Е. Єршкова $5.
Мекенікевил, Н. Й.: Варона $6.
Когос, Н. Й.: Й. Партика $5.
Вестбері, Н. Й.: В. Пекар $5.
Лайсестер, Н. Й.: В. Хомин $5.
Ню Йорк, Н. Й.: по $5: І. Мансюк, В. Назатишин, П. Мотлай.
Анкрамдейль, Н. Й.: М. Небельський $2.
Вайтсон, Н. Й.: Т. Яремко $5.
Ельмгерст, Н. Й.: Курляк $5.
Нюарк, Н. Дж.: Об'єднання вояків українців (прислав інж. Л .Савойка) $35(по $3: І. Пастух, по $2: О. Утриско, Т. Ґелемей, Ю. Тищенко; по $1: А. Кашубинський, І. Хмилевський, М. Хмилевська, Д. Тихий, Г. Бекесевич, М. Данчук, Н. Н., Теодор Костюк, В. Кушнірович, М. Загаєвич, М. Плешкан, Р. Зарицький, В. Олійник, М. Величко, Л. Савойка, Н. Гаврилюк, А. Змий, П. Заболоцький, В. Дармохвал, Е. Храневич, В. Бакун, І. Нагнибіда, Т. Бабюк, Т. Штендера, Т. Томків, Ю. Кононів). Л. Марущак $1, І. Хлопецький $5, М. Головацький $10, С. Куран $1, А. Колосок $5, В. Воробець з дружиною $10; по $5: М. Федун, М. Прядка, Й. Оверко, П. Приходько, З. Степанів, Д. Тихий, М. Шавала, М. Олексіїв $5; по $10: К. Бондаренко, М. Оберишин; І. Дубей $1, Л. Муращук $15.
Елизабет, Н. Дж.: Л. Зварич $5, А. Рій $1, М. Васьків $5, М. Федецький $10, М. Іванців $10.
Молва, Н. Дж.: Збірка п. М. Воробця $41 (по $5: Філія УНС Карпати, М. Воробець, В. Столярський, Б. Чехут; по $2: М. Кальба, М. Депа, Д. Грицьо, А. Войцховський, І. Костів; по $1: М. Гошуляк, Д. Огородник, П. Ващишин, В. Прудивус, І. Козак, О. Прудивус, І. Воробець, М. Дуркалевич, М. Яриш, П. Сітинський, Ю. Федків).
Перт Амбой, Н. Дж.: П. Тіцький $5, М. Слободян $1, І. Савчак $3, М. Кучевський $1, по $1: Л. Ратич, М. Слободян, В. Танчак, М. Яремюк; М. Гірняк $0.50, І. Микита $2, Б. Слободян $2, Т. Бацик $1, М. Кмет $1, О. Куцик $1, Комітет Об'єднаних Організацій (прислав В. Ратич) $18.70, П. Грабович $2, П. Стахів $2, М. Глива $1, Т. Близнюк $2, Д. Степах $1, М. Степах $1, М. Лисяк $1, К. Галушка $2, І. Ковалюк $10, І. Пастух $1, Н. Н. $1, В. Божко $1.
Джерсі Сити, Н. Дж.: Сестрицтво Пречистої Діви Марії (прислала п. М. Бурак) $10, А. Раєвський $10, Н. Несвячений $5, В. Петришин $5, М. Шкарута $10, 169 від. УНС (прислав Я. Кашуба) $10, В. Пащак $5.

(Продовження буде)

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, Inc.
P. O. Box 1661, Philadelphia 5, Pa.

УСТАНОВЧІ ЗБОРИ ВІДДІЛУ УККА В ПЕТЕРСОН

Згідно з ухвалою на громадському вічу, що відбулося дня 28. липня ц. р. Установчі Збори Відділу УККА відбудуться в суботу, дня 18 серпня ц. р. о год. 7:30 ввечорі в приміщенні п. Вінярського, 482 Майн Ст.

На попередніх громадських зборах учасники виявили велике заінтересування до інформацій відпоручника УККА д-ра В. Шандора, про працю УККА та ПАУК. Внаслідок основної обміни думок та довгої черги запитів збори протягнулися до пізної ночі так, що Установчі Збори Відділу було треба перенести на пізнішу дату. Тимчасовим головою Відділу був обраний п. В. Смаль-Стоцький, якому було доручено скликати оці збори.

УКК

ПОСЕРЕДНИК ОН ЗАКЛИКАЄ ІНДІЮ І ПАКІСТАН ДО КОМПРОМІСУ

Ню Дельгі, Індія. Посередник Об'єднаних Націй в індійсько-пакістанському спорі відносно провінції Кашмір, д-р Френк П. Ґреґем, відбув окрему конференцію з премієрами обох країн, закликаючи їх до компромісу. Д-р Ґреґем запропонував обом країнам, щоб вони насамперед відкликали свої війська на відповідну віддаль від спільного кордону і тим зменшили загрозу війни, створюючи відповідні передумови для мирних переговорів. Премієри обох країн, виявляючи бажання не допустити до війни, обстоюють рівночасно при своїх домаганнях, закидуючи один одному „злу волю". Положення все ще дуже напружене. Між обома країнами продовжується виміна допломатичних нот для піддержки і виправдання їхніх претенсій.

СТАН КАРДИНАЛЬСЬКОЇ КОЛЕҐІЇ

ЕДМОНТОН (ПБ.).— По смерти Кард. Сапіги, поляка, прийшли нові зміни в Кардинальській Колеґії. Як відомо, повне число Кардиналів є 70. Їх тепер тільки 49. Найстарший з них Кард. Верде має 86 років, наймолодший Кард. Ґриффін 52 роки. З живучих Кардиналів є 2, яких іменував Папа Венедикт ХУ, 21 Папа Пій XI і 26 Папа Пій XII. 21 місць необсаджені.

КАНАДА ПОСТАЧАЄ РАДАР ДЛЯ ЕВРОПИ

Канада зобов'язалася доставити своїм союзникам — шести членам Північно - Атлантийського Пакту — 300 радарних комплектів. Це її черговий вклад в розбудову оборонної системи в Европі на випадок комуністичної повітряної атаки.

Продукцію цих радарних приладів уже почато. Англія, Бельгія, Голяндія, Норвеґія, Данія та Італія одержать їх у 1952 р.

Грошеві засоби на продукцію радару взято з суми 365,000,000 долярів, що їх призначив канадійський парлямент на допомогу европейським країнам — членам Атлантийського Пакту.

Передбачають, що в черговому році канадійський парлямент знову голосуватиме в справі нового внеску про нові фонди на цю саму ціль.

Міністерство оборони Канади не видало ніяких пояснень щодо згаданих радарних комплектів, а інші офіційні чинники відмовились подати будь які дані про кошти продукції та характер цих приладів. Натякнено тільки, що це прилади сконструйоване на зразок радару з часів другої світової війни. Його вживано для вчасного повідомлення про налети ворожих літаків або ракет. Мабуть вони є рухомі, подібні до тих у Англії, що їх уживано для оборони Англії підчас останньої війни.

Канадійська допомога Европі зводиться в більшості до покриття коштів вишколу західно-европейських літунів у канадійських військових школах, коштів переміни озброєння Бельгії, Голяндії, Люксембурґу й Італії на американський зразок, як теж коштів радарних комплектів і іншого військового устаткування.

Останньо Канада погодилася вислати для Европи 180 середньо важких 155-міліметривих) гармат. Дальші кроки Канади у військовій допомозі для західно-европейських країн є темою переговорів.

Перший із згаданих радарних комплектів буде готовий для висилки вже в січні 1952 р., а останній із усіх 300 — при кінці 1952 року.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА"

НОВІ ІМІГРАНТИ

Українці, що приїжджають старанням ЗУАДКомітету кораблем „Дженерал Мюір" до Ню Йорку дня 18-го серпня:

Малішевська Софія, Юрій; Цвінар Осип, Іванна; Бойко Олена, Параскевія, Роман, Марія; Довгаль Іван, Галина; Клавін Емілія, Едвард; Лещинський Григорій, Софія; Мишковська Олена, Генрик; Підгорецька Марія, Марія; Стефанишин Остап; Григорія Ксеня; Галас Іван; Ковалів Стефан, Яніна, Юлія, Галина.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ!

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

АЛЕНТАВН, Па. — Братство св. Арх. Михаїла, Від. 147., повідомляє всіх членів, що місячні збори відбудуться в неділю 19-го серпня в парафіяльній галі, 803 Фронт стр., в 2-ій год. пополудні. Проситься всіх членів прийти в означений час і сповнити свої членські обов'язки. Довгуючі члени, якщо не заплатять своїх залеглостей, будуть суспендовані.. — Д. Рудакевич, предс., Г. Біленький, кас., І. Федорак, секр.

ГАРТФОРД, Конн. — Подаємо до відома всіх членів Від. 277, що в неділю, 19-го серпня, зараз по Вел. Службі Божій, на галі церковній — Управа Відділу приймати буде вкладки і вписувати нових членів. Рівнож просимо задовжених членів вирівняти свої вкладки. — І. Дерлиця, предс. А. Стефанів, сек.

НЮ ГЕЙВЕН, Конн. — Т-во Любов, Від. 370, повідомляє членів і члениць, що місячні збори відбудуться в неділю, 19-го серпня (Авґуст) 1951 в церковній галі 127 Парк стр. зараз по Великій Службі Божій. Проситься всіх членів прирути на час бо маємо полагодити деякі важні справи. Союз веде тепер кампанію за новими членами, тому приведіть зі собою на збори нових кандидатів на членів. — П. Воляник, предс. В. Колесняк, кас., Р. Голубович. фін. секр., К. Марущак рек. секр.

YOUNGSTOWN, O. — The St. John Baptist Society, Branch 230 has postponed its regular monthly meeting from Sun. Aug. 12, 1951 one week, to Sun. Aug. 19, 1951. The meeting will be held at 2 P.M. in the Society's home 914 Franklin Ave, Youngstown, Ohio. All members are urged to attend. — M. Sawczak, secretary.

МАГАНОЙ СИТІ, Па. — Від. 305, Запорозька Січ, повідомляє членів, що місячні збори відбудуться в неділю 19-го серпня, в год. 11-ій рано, в церковній галі. Повинність кожного члена явитися на мітінґу і вирівняти свої залеглості. Проситься всіх членів прийти конечно на мітінґ, бо маємо багато справ до полагодження. Члени, що не дали на допомогову акцію, можуть передати свою жертву на зборах, а секретар вишле всі жертви разом до ЗУАДКомітету. — М. Гентош, с.

ВІЛКІС-БЕРІ, Па. — Місячні збори Бр. св. о. Николая, Від. 99, відбудуться в неділю, 19 серпня, зараз по Сл. Божій, в парохіяльній галі. Проситься всіх членів прийти на ті збори і заплатити свої належитости. — Уряд.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. — Т-во Запорозька Січ, Від. 342, повідомляє всіх членів, що місячний мітінґ відбудеться в неділю 19-го серпня, в год. 2-ій пополудні, в церковній галі на Рузвелт Евеню. Проситься всіх членів зійтися на час і заплатити свою належитість. Довгуючі члени обов'язані сповнити свою належитість, бо інакше будуть суспендовані. Просимо приводити на збори нових кандидатів на членів, а ми їх радо впишемо до УНСоюзу. — Гр. Волянський, предс., Н. Кіра, кас., І. Маркович, секр.

ПАССЕЙК, Н. ДЖ. — Т-во ім. І. Франка, Від. 97, повідомляє, своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 19-го серпня ц. р. о год. 2-ій пополудні в приміщенні шкільної залі Укр. Правосл. Церкви при 45-47 Нope A. Присутність всіх членів обов'язкова. — В. Бродський, предс., П. Величко, рек. секр., В. Табачук, фін. секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні збори Т-ва Зоря, Від. 69, відбудуться в суботу, 18-го серпня, в год. 8-ій ввечорі, в галі Українського Клюбу ім. Івана Драгоманова під ч. 39 Іст 7 вул. Просимо всіх членів прийти на збори. — М. Ликтей, секр.

ОЛИФАНТ, Па. — Повідомляємо членів Бр. Св. Кирила і Методія, Від. 86, що місячні збори відбудуться в неділю 19-го серпня де звичайно. Присутність всіх членів на зборах є конечна, бо маємо важні справи до вирішення. — Уряд.

ЕЛМАЙРА, Н. Й. — Т-во ім. Івана Франка, Від. 271, повідомляє членів і члениць, що місячні збори відбудуться в неділю 19-го серпня о год. 2-ій пополудні в Укр. Галі, Лакаванна Евню. Члени, що довгують, повинні прибути і сплатити свій довг. Для ново вписаних членів подається до відома, що місячні збори нашого тов. відбуваються що третю неділю кожного місяця. — І. Чопко, секр.

ЙОНКЕРС, Н. Й. Тво Подільська Січ, Від. 8., повідомляє своїх членів, що Збори Т-ва відбудуться в неділю 19-го ц. м., в салі клюбу при 13 Вошінґтон стр., о год. 2-гій пополудні. Просимо довгуючих членів явитися і вирівняти свої належности. — Н. Мазур, предс., В. Мандзій, секр.

ПЛЕЙНФІЛД, Н. ДЖ. — Тов. ім. Івана Франка, від. 372, повідомляє всіх членів, що місячні збори відбудуться в суботу 18. серпня в год. 7:30 ввечорі в галі War Veteran при Washington Ave. Проситься всіх членів і члениць явитися на збори бо маємо важні справи до вирішення. — Д. Геза, предс., В. Реновець, кас., Й. Ярема, секр., Ю. Лонишин, рек. секр.

РАРІТАН, Н. ДЖ. — Місячні збори членів Від. 332 відбудуться в суботу 18-го серпня, о год. 7:30 ввечорі в У. Н. Домі, 10, Колфакс стр. Проситься всіх членів і члениць — прийти на збори. — М. Сірман, секр.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 11. серпня 1951 р. померла члениця Від. 63 У. Н. Союзу в Форд Ситі, Па

ЮЛІЯ ХІМКА

Покійна родилася в селі Пітричі пов. Золочів, Галичина. Прожила 54 роки. Полишила в смутку мужа Василя, синів Володимира, Андрія, і дочку Джені, дві невістки і чотири внуки. — Похорон відбувся 14 серпня з Укр. Церкви Пр. Діви Марії, на український цвинтар в Форд Ситі, Па. В. И. П.! М. Личак, секр.

Дня 5, липня 1951 р., померла у 61 році життя

АННА ГАЗЗИН

Члениця від. 288 У. Н. Союзу в Бетлегем, Па.

Покійна походила зі села Болотня, пов. Перемишляни, Галичина. Полишила в смутку мужа Стефана і Сина. Похорон відбувся 7-го липня з дому до церкви св. Йосафата, опісля на місце вічного спочинку в Ловер Сокин, Па.

А. Данилюк, секр.

✝

ОЛЕКСАНДЕР СЕНИК

заосмотрений св. Тайнами, помер дня 18. липня 1951 р. від удару серця на 50-ому році життя у лікарні в Гобокен, де й працював. Він народився в Бережниці Корол., в Галичині та працював на Рідн. Землях рисівником. В ЗДА прибув як скиталець в серпні 1951. Похорон відбувся 26. липня ц. р. в Нюарку з похоронного заведення пп. Литвинів до греко-кат. церкви св. Івана Хрестителя, а звідти на цвинтар св. Хреста в North Arlington. — Покійник залишив по собі щирий жаль у серцях усіх тих, що Його знали. В. И. П.

ДРУЗІ

ТАРЗАН, ч. 2654. Приєднується до експедиції.

„Бережіть цю мапу добре, докторе", сказав Тарзан. „Я маю підставу допускати, що вона якраз цінна. А тепер — чи ви підготували експедицію і мисливців?"

„Так", відповів Воррік. „Мисливці тут. Експедиція організована і чекає біля Бонґа".

„Як же тоді я можу допомогти вам?" запитав Тарзан. „Лейтенант Д'Арно підказує, що може ви хотіли б узяти керівництво нашою експедицією".

„Я з вами д-ре Воррік", сказав Тарзан. „Гаразд, ми вирушимо цієї ночі судном до Бонґа".